भा. कृ. अनु. प.- केंद्रीय कपास अनुसंधान संस्थान, नागपुर

ICAR-central Institute for Cotton Research, Nagpur

An ISO 9001:2015 Certified Organisation

कापूस हंगाम २०२३ –२४: साप्ताहिक पीक सल्ला

(कालावधी १४ नोव्हेंबर ते २० नोव्हेंबर २०२३)

महाराष्ट्र		मागील आठवड्यातील प्रत्यक्ष पाऊस					मागील आठवड्यातील प्रत्यक्ष पाऊस				
		नोव्हेंबर					**नोव्हेंबर**				
		10	**11**	**12**	**13**	**14**	**16**	**17**	**18**	**19**	**20**
	धुळे	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	नंदुरबार	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	जळगाव	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	अहमदनगर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	औरंगाबाद	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	जालना	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	बीड	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	नांदेड	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	परभणी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	हिंगोली	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	बुलढाणा	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	अकोला	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	वाशीम	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	अमरावती	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	यवतमाळ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	वर्धा	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	नागपूर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	चंद्रपूर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
पावसाचे प्रमाण आणि रंग कोड		0.1 to 2.4 मिमी		2.5 to 15.5 मिमी		15.6 to 64.4 मिमी		64.5 to 115.5 मिमी		115.6 to 204.4 मिमी	
पावसाची श्रेणी		खूप हलका पाऊस		तुरळक पाऊस		मध्यम स्वरूपाचा पाऊस		मुसळधार पाऊस		अति मुसळधार पाऊस	

पीक परिस्थिती:

अकोला:

- अकोला येथे, मान्सूनपूर्व आणि मान्सून दोन्ही कापूस वेचणीच्या टप्प्यावर आहे आणि जुलै पेरणी केलेला कापूस बोल विकास आणि बोंड फुटण्याच्या टप्प्यावर आहे.
- लवकर पेरणी केलेल्या आणि मध्य उशिरा येणाऱ्या कापसाच्या वाणांमध्ये कापूस वेचणी सुरू आहे.
- काही शेतात पानावर ठिपके आणि राखाडी बुरशी आढळून आली.

नांदेड:

- बागायती शेतात पीक वेचणीच्या अवस्थेत आहे आणि पावसावर अवलंबून असलेल्या शेतात पीक बोंड विकासाच्या टप्प्यापासून ते वेचणीच्या अवस्थेत आहे.
- शेतातील परिस्थितीनुसार आंतरसांस्कृतिक क्रिया आणि वनस्पती संरक्षण फवारण्या देण्यात आल्या.
- पांढऱ्या माशीच्या प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी खाली आढळून आला.
- काही शेतात राखाडी बुरशीचा प्रादुर्भाव आढळून आला.

राहुरी:

- राहुरी येथे, पीक वाढीपासून ते बोंड फुटण्याच्या अवस्थेत आहे. पहिली वेचणी पूर्ण होणार आहे. तुडतुडे आणि पांढरीमाशीचा प्रादुर्भाव आर्थीक नुकसान पातळीच्या खाली नोंदवल्या गेला आहेत तर मावा आणि फुलकिड्यांचा प्रादुर्भाव आर्थीक नुकसान पातळीच्या वर आहेत.
- काही शेतात गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थीक नुकसान पातळीच्या वर दिसून आला.
- काही शेतात मायलोसेरस भुंग्या मुळे कापसाच्या झाडांचे नुकसान झाले.
- कपाशीच्या शेतात टोबॅको स्ट्रीक व्हायरस ३%, राखाडी बुरशी १ % आणि बोंड सड ५ % नोंदवले गेले.

पीक सल्ला:

अकोला येथे, शेतकऱ्यांनी कापूस वेचणीला प्राधान्य द्यावे. नंतरच्या पिक अवस्थेत कपाशीवरील लालसरपणा टाळण्यासाठी १ % नत्र आणि १ % मॅग्नेशियम सल्फेट ची फवारणी करावी. जर गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडला असेल, म्हणजे, हिरव्या बोंडांमध्ये प्रादुर्भाव १०% आर्थिक नुकसान पातळी पेक्षा जास्त असेल किंवा ८ पतंग /सापळा /रात्र सलग ३दिवस, तर सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ १०- १५ मिली किंवा सायपरमेथ्रिन २५% ईसी @ ४-६ मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ५% ईसी @ १० मिली किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८ ईसी @ १० मिली किंवा फेनप्रोपॅथ्रिन १०% ईसी @ १५-२० मिली किंवा फेनव्हॅलेरेट २० ईसी @ १० मिली किंवा अल्फा- सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ ६ मिली प्रती १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पानावरील बुरशीजन्य ठिपक्यांचे आणि राखाडी बुरशीच्या व्यवस्थापन करण्यासाठी, कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅनकोझेब ६३ % डब्ल्यूपी @ ३० ग्रॅम किंवा क्रेसोक्सिम-मिथाइल ४४ .३ एस सी @१० मिली किंवा अझॉक्सीस्ट्रोबिन १८ .२ % डब्ल्यू/डब्ल्यू +डायफेनोकोनाझोल ११ .४ % डब्ल्यू/डब्ल्यू एस सी @१० मिली १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कापसावरील जिवाणूजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० डब्ल्यूपी / डब्ल्यूजी @ २५ - ३० ग्रॅम/१० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेतातून रोगट बोंडे आणि पिकांचे ढिगारे गोळा करणे आणि नष्ट करणे.

नांदेड येथे, रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास ऍसिटामिप्रिड २० एसपी @२ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २० एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एसएल ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कपाशीच्या शेतात पिवळे चिकट सापळे लावा. जर गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडला असेल, म्हणजे, हिरव्या बोंडांमध्ये प्रादुर्भाव १०% आर्थिक नुकसान पातळी पेक्षा जास्त असेल किंवा ८ पतंग /सापळा /रात्र सलग ३दिवस, तर सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ १०- १५ मिली किंवा सायपरमेथ्रिन २५% ईसी @ ४-६ मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ५% ईसी @ १० मिली किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८ ईसी @ १० मिली किंवा फेनप्रोपॅथ्रिन १०% ईसी @ १५-२० मिली किंवा फेनव्हॅलेरेट २० ईसी @ १० मिली किंवा अल्फा- सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ ६ मिली प्रती १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पानावरील बुरशीजन्य ठिपक्यांचे आणि राखाडी बुरशीच्या व्यवस्थापन करण्यासाठी, क्रेसोक्सिम-मिथाइल ४४ .३ एस सी @१० मिली किंवा अझॉक्सीस्ट्रोबिन १८ .२ % डब्ल्यू/डब्ल्यू +डायफेनोकोनाझोल ११ .४ % डब्ल्यू/डब्ल्यू एस सी @१० मिली किंवा कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅनकोझेब ६३ % डब्ल्यूपी @ ३० ग्रॅम प्रती १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. फक्त पूर्ण उघडलेले बोंड निवडा आणि स्वच्छ कोरड्या जागी साठवा. वेगवेगळ्या संकरित कापूस स्वतंत्रपणे साठवा.

कापूस साठवण्यापूर्वी सावलीत वाळवा. शेतातून रोगट बोंडे आणि पिकांचे ढिगारे गोळा करणे आणि नष्ट करणे.

राहुरी येथे, पूर्णपणे उघडलेले स्वच्छ कापसाचे बोंडे उचलणे सुरू करावे. बाजारात चांगला भाव मिळण्यासाठी प्रादुर्भाव नसलेल्या आणि गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव झालेला कापूस वेगवेगळा निवडावा. रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास थायामेथॉक्सम २५ डब्ल्यूजी @ २ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २०% एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा डायफेंथियुरॉन ५० डब्लूपी @ १२ ग्रॅम किंवा बुप्रोफेझिन २५ एससी @ २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. जर गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडला असेल, तर सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ १०- १५ मिली किंवा सायपरमेथ्रिन २५% ईसी @ ४-६ मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ५% ईसी @ १० मिली किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८ ईसी @ १० मिली किंवा फेनप्रोपॅथ्रिन १०% ईसी @ १५-२० मिली किंवा फेनव्हॅलेरेट २० ईसी @ १० मिली किंवा अल्फा- सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ ६ मिली प्रती १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पानावरील बुरशीजन्य ठिपक्यांचे आणि राखाडी बुरशीच्या व्यवस्थापणासाठी क्रेसोक्सिम-मिथाइल ४४ .३ एस सी @१० मिली किंवा अझॉक्सीस्ट्रोबिन १८ .२ % डब्ल्यू/डब्ल्यू +डायफेनोकोनाझोल ११ .४ % डब्ल्यू/डब्ल्यू एस सी @१० मिली किंवा कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅनकोझेब ६३ % डब्ल्यूपी @ ३० ग्रॅम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कार्बेन्डाझिम १२% मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी @ ३० ग्रॅम किंवा कार्बेन्डाझिम ५० डब्ल्यूपी @ ४ ग्रॅम किंवा प्रोपिकोनाझोल २५ ईसी @ १० मिली किंवा मेटीराम ५५ % + पायराक्लोस्ट्रोबिन ५ % डब्ल्यूजी @ २० ग्रॅम किंवा अझॉक्सिस्ट्रोबिन १८.२ % डब्ल्यू/डब्लू + डायफेनोकोनाझोल ११.४ % डब्ल्यू/डब्ल्यू एससी @ १० मिली किंवा फ्लूक्सापायरॉक्साड १६७ ग्रॅम/ लिटर + पयरक्लासट्रोबीन ३३३ ग्रॅम/ लिटर एससी @ ६ मिली १० लिटर पाण्यात मिसळून पानावरील बुरशीजन्य ठिपक्यांचे आणि बोंड सड रोगाच्या संकुलाचे व्यवस्थापन करा. शेत पार्थेनियम पासून मुक्त ठेवावे आणि कापसात टोबॅको स्ट्रीक व्हायरसचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी फुलकिड्यांचे व्यवस्थापन करावे रोगग्रस्त बोंडे आणि पिकांचे ढिगारे गोळा करुन नष्ट करावे.

Detailed information regarding cotton production technology, e.g. selection of soil, varieties, fertilizer application, sowing methods, irrigation systems, management of weeds, insect pests and diseases, etc. can be availed from an android based **CICR Cotton App** developed by ICARCICR, Nagpur. The app can be downloaded free of cost from Google play store. Additionally, the crop growth stage specific and weather basedweekly advisory are uploaded on the website of ICAR-CICR also to be consulted for the benefit of farmers.